

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. ректора

Валентина АРАНЧІЙ

02 вересня 2024 р.

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

освітньо-професійна програма	Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)
спеціальність	015 Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)
галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
рівень вищої освіти	другий (магістерський)

ПОЛТАВА 2024

Розробники:

АНТОНЕЦЬ Анатолій, доцент кафедри будівництва та професійної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент.

БОЙКО Іван, методист державного навчального закладу «Гадяцьке вище професійне аграрне училище».

КЕЛЕМЕШ Антон, доцент кафедри агроінженерії та автомобільного транспорту, кандидат технічних наук, доцент.

ОВСІЄНКО Юлія, доцент кафедри будівництва та професійної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент.

ОНІПКО Валентина, професор кафедри будівництва та професійної освіти, доктор педагогічних наук, професор.

СКРИПНИК В'ячеслав, професор кафедри механічної та електричної інженерії, доктор технічних наук, професор.

ЯПРИНЕЦЬ Тетяна, доцент кафедри будівництва та професійної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент.

Наскрізна програма практики розглянута та схвалена на засіданні кафедри будівництва та професійної освіти
Протокол від 02 вересня 2024 р. № 1.

Завідувач кафедри
будівництва та професійної освіти

Сергій ЯХІН

Наскрізна програма практики схвалена Радою з якості вищої освіти спеціальності 015 Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)
Протокол від 02 вересня 2024 р. № 1.

Голова Ради з якості вищої освіти спеціальності Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)

Юлія ОВСІЄНКО

ВСТУП

Наскрізну програму практики розроблено відповідно до освітньо-професійної програми «Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)» і навчального плану підготовки ступеня вищої освіти магістр спеціальності 015 Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології).

Метою практики є узагальнити, систематизувати, закріпити і поглибити теоретичні знання, отримані студентами у процесі навчання в університеті за обов'язковими та вибірковими освітніми компонентами; отримати досвід і навички самостійного вирішення задач аграрного виробництва, організації виробничих процесів переробки сільськогосподарської продукції, використання технологій та обладнання харчових підприємств; удосконалити професійно-практичні уміння та компетентності у сфері професійної освіти, набути практичний досвід роботи на різних педагогічних посадах; навчитися збирати та опрацьовувати матеріали для проведення власних наукових досліджень; поглибити та закріпити теоретичні знання з науково-практичних та методичних підходів щодо реалізації завдань кваліфікаційної роботи на базі закладу професійної освіти.

Завдання практики: закріпити знання і навички, набуті за період навчання та практичної підготовки; ознайомитися з наявними технологіями та обладнанням на виробництві за спеціалізацією; ознайомитися з передовим досвідом у сфері професійної освіти; виконувати службові обов'язки в реальних умовах закладів професійної (професійно-технічної) освіти та фахової передвищої освіти, що мають ліцензію на провадження освітньої діяльності на рівні професійної (професійно-технічної) освіти (далі – ЗП(ПТ)О); здійснити апробацію напрацювань у межах виконання індивідуального завдання за затвердженою темою кваліфікаційної роботи.

Проходження практики сприяє формуванню:

компетентностей:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності);
- здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети;
- здатність діяти соціально відповідально та свідомо;
- здатність до міжособистісної взаємодії.
- здатність застосовувати і розробляти нові підходи до вирішення задач дослідницького та/або інноваційного характеру і проблем професійної освіти;
- здатність враховувати різноманітність студентів при плануванні і реалізації освітнього процесу в професійній освіті;

- здатність застосовувати і створювати нові освітні інструменти і технології та інтегрувати їх в освітнє середовище професійної освіти;
- здатність аналізувати, прогнозувати, критично осмислювати проблеми у професійній освіті, приймати ефективні рішення щодо їх розв’язання;
- здатність розробляти і реалізовувати проекти у професійній освіті, у тому числі міждисциплінарні, здійснювати їх інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення;
- здатність управляти стратегічним розвитком команди в процесі здійснення професійної діяльності;
- навички консультування у сфері професійної освіти;
- здатність обирати і застосовувати технології та засоби механізації аграрного виробництва; управляти технологічними процесами виробництва, первинної обробки, зберігання, транспортування та забезпечення якості сільськогосподарської продукції;
- здатність застосовувати сучасні методи та інструменти для дослідження та розробки технологій переробки сільськогосподарської продукції;
- здатність застосовувати інноваційні технології харчових виробництв, забезпечувати якість і безпеку продукції під час її виробництва і реалізації;
програмних результатів навчання:
- знати на рівні новітніх досягнень основні концепції сталого розвитку суспільства, освіти і методології наукового пізнання у сфері професійної освіти;
- ефективно використовувати сучасні цифрові інструменти, інформаційні технології та ресурси у професійній, інноваційній та/або дослідницькій діяльності;
- ефективно формувати комунікаційну стратегію, здійснювати ділову комунікацію і доносити зрозуміло і недвозначно свої думки та аргументи до фахівців та широкого загалу, вести професійну дискусію;
- вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення і презентації результатів професійної діяльності, досліджень та проектів;
- обирати оптимальну стратегію колективної діяльності, міжособистісного спілкування та взаємодії для реалізації комплексних проектів у професійній освіті та міждисциплінарних проектів з урахуванням етичних, правових, соціальних та економічних аспектів;
- організовувати освітній процес у сфері професійної освіти на основі людиноцентрованого підходу та сучасних досягнень педагогіки і психології, керувати пізнавальною діяльністю, здійснювати ефективно та об’єктивно оцінювання результатів навчання здобувачів освіти;
- створювати освітнє середовище професійної освіти, що є сприятливим для здобувачів освіти і забезпечує досягнення визначених результатів навчання;

- здійснювати у науковій та професійній літературі, базах даних, інших джерелах пошук необхідної інформації з професійної освіти і дотичних питань, систематизувати, аналізувати та оцінювати відповідну інформацію;
- будувати і досліджувати моделі процесів у галузі професійної освіти.
- здійснювати консультативну діяльність у сфері професійної освіти;
- проєктувати та впроваджувати сучасні технології та засоби механізації у сфері (галузі) аграрного виробництва сільськогосподарської продукції;
- створювати та досліджувати моделі технологічних процесів переробки сільськогосподарської продукції, оцінювати їх адекватність, визначати межі застосовності;
- розробляти та впроваджувати у діяльність харчових виробництв ефективні технології, обладнання з урахуванням сучасних тенденцій розвитку харчових технологій;

1. ОПИС ПРАКТИКИ

Навчальним планом підготовки студентів освітньо-професійної програми «Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)» ступеня вищої освіти магістр спеціальності 015 Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології) денної та заочної форм навчання 2023 року набору передбачені наступні види практики (табл.1).

Таблиця 1

Види, назви і обсяги практик студентів освітньо-професійної програми «Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)» ступеня вищої освіти магістр спеціальності 015 Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)

№ з/п	Назва практики	Семестр	Обсяг практики	
			кредитів ЄКТС	годин
Виробнича практика				
1	Технологічна практика	2	9	270
2	Педагогічна практика	3	7,5	225
Переддипломна практика				
3	Переддипломна практика	3	4,5	135

1.1. Технологічна практика

Метою технологічної практики є отримати досвід і навички самостійного вирішення практичних задач аграрного виробництва, організації виробничих процесів переробки сільськогосподарської продукції, використання харчових технологій та обладнання.

Завдання технологічної практики:

- закріпити знання і навички, набуті за період навчання та практичної підготовки;

- ознайомитися з сучасним досвідом у сфері аграрного виробництва, навчитись впроваджувати сучасні технології та засоби механізації;

- ознайомитися з технологічними процесами переробки сільськогосподарської продукції, вміти оцінювати їх доцільність, визначати межі застосовності;

- ознайомитися з технологічними аспектами харчових виробництв, навчитись впроваджувати ефективні харчові технології та обладнання;

- ознайомитися із заходами безпечного ведення виробничої діяльності.

Проходження технологічної практики сприяє формуванню:

компетентностей:

загальних:

ЗК 3. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності);

ЗК 5. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети;

ЗК 6. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо;

ЗК 7. Здатність до міжособистісної взаємодії;

фахових:

СК 6. Здатність управляти стратегічним розвитком команди в процесі здійснення професійної діяльності.

СК 8. Здатність обирати і застосовувати технології та засоби механізації аграрного виробництва; управляти технологічними процесами виробництва, первинної обробки, зберігання, транспортування та забезпечення якості сільськогосподарської продукції.

СК 9. Здатність застосовувати сучасні методи та інструменти для дослідження та розробки технологій переробки сільськогосподарської продукції.

СК 10. Здатність застосовувати інноваційні технології харчових виробництв, забезпечувати якість і безпеку продукції під час її виробництва і реалізації.

програмних результатів навчання:

РН 2. Ефективно використовувати сучасні цифрові інструменти, інформаційні технології та ресурси у професійній, інноваційній та/або дослідницькій діяльності.

PH 3. Ефективно формувати комунікаційну стратегію, здійснювати ділову комунікацію і доносити зрозуміло і недвозначно свої думки та аргументи до фахівців та широкого загалу, вести професійну дискусію.

PH 4. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення і презентації результатів професійної діяльності, досліджень та проектів.

PH 11. Проектувати та впроваджувати сучасні технології та засоби механізації у сфері (галузі) аграрного виробництва сільськогосподарської продукції з урахуванням регіональних потреб.

PH 12. Створювати та досліджувати моделі технологічних процесів переробки сільськогосподарської продукції, оцінювати їх адекватність, визначати межі застосовності.

PH 13. Розробляти та впроваджувати у діяльність харчових виробництв ефективні технології, обладнання з урахуванням сучасних тенденцій розвитку харчових технологій.

1.2. Педагогічна практика

Метою педагогічної практики є ознайомлення зі специфікою педагогічної діяльності викладача у ЗП(ПТ)О аграрного профілю, закріплення на практиці набутих теоретичних знань, оволодіння уміннями та навичками організації навчальної, виховної та дослідницької роботи з учнями, що передбачає здійснення фахової діяльності у таких напрямках роботи: організаційно-педагогічний – підготовка до загальнопедагогічної діяльності викладача, куратора академічної групи в ЗП(ПТ)О аграрного профілю; методичний – як викладача навчальних дисциплін за відповідною спеціалізацією.

Завдання педагогічної практики:

- закріплення, поглиблення і інтеграція теоретичних знань із фахових дисциплін;
- підготовка до самостійної творчої роботи викладача професійної освіти, ознайомлення з формами та методами викладання дисциплін зі спеціальності Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології), а також їхньому практичному оволодінню;
- формування творчого підходу до навчально-методичної роботи, наукової праці, потреби у самовихованні, підвищенні своєї кваліфікації;
- здобуття професійних якостей майбутнього викладача професійної освіти: вироблення вмінь планування і реалізації різних форм освітнього процесу, у відповідності до завдань та вікових, індивідуальних особливостей здобувачів; здатність підбирати навчальний матеріал із використанням останніх досягнень в галузі аграрного виробництва, переробки сільськогосподарської продукції та харчових технологій; оптимально поєднувати і узгоджувати методи, засоби і форми навчання; набуття вміння

критично оцінювати педагогічний досвід своїх колег та робити на їх основі висновки щодо організації власної викладацької роботи.

Проходження педагогічної практики сприяє формуванню:

компетентностей:

загальних:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 3. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності).

ЗК 5. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної ети.

ЗК 6. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 7. Здатність до міжособистісної взаємодії.

фахових:

СК 2. Здатність враховувати різноманітність студентів при плануванні і реалізації освітнього процесу в професійній освіті.

СК 3. Здатність застосовувати і створювати нові освітні інструменти і технології та інтегрувати їх в освітнє середовище професійної освіти.

СК 4. Здатність аналізувати, прогнозувати, критично осмислювати проблеми у професійній освіті, приймати ефективні рішення щодо їх розв'язання.

СК 7. Навички консультування у сфері професійної освіти.

програмних результатів навчання:

РН 2. Ефективно використовувати сучасні цифрові інструменти, інформаційні технології та ресурси у професійній, інноваційній та/або дослідницькій діяльності.

РН 3. Ефективно формувати комунікаційну стратегію, здійснювати ділову комунікацію і доносити зрозуміло і недвозначно свої думки та аргументи до фахівців та широкого загалу, вести професійну дискусію.

РН 4. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення і презентації результатів професійної діяльності, досліджень та проектів.

РН 6. Організовувати освітній процес у сфері професійної освіти на основі людиноцентрованого підходу та сучасних досягнень педагогіки і психології, керувати пізнавальною діяльністю, здійснювати ефективно та об'єктивно оцінювання результатів навчання здобувачів освіти.

РН 7. Створювати освітнє середовище професійної освіти, що є сприятливим для здобувачів освіти і забезпечує досягнення визначених результатів навчання.

РН 10. Здійснювати консультативну діяльність у сфері професійної освіти.

1.3. Переддипломна практика

Метою переддипломної практики є систематизація та творче застосування знань з дисциплін професійної підготовки, набуття навичок виконання самостійного науково-педагогічного дослідження, проведення дослідницької роботи в умовах, що максимально наближені до майбутньої професійної діяльності, формування особистісних та професійних компетентностей, пов'язаних із вирішенням прикладних проблем у галузі професійної освіти, підготовка до виконання кваліфікаційної роботи, формування дослідницьких якостей майбутнього фахівця.

Основними завданнями переддипломної практики є:

- підготовка та опрацювання інформаційно-аналітичних матеріалів для виконання дослідницької частини майбутньої кваліфікаційної роботи відповідно до обраної теми дослідження, в тому числі вивчення вітчизняного та зарубіжного передового педагогічного досвіду;
- формування вміння правильно оцінювати педагогічну задачу;
- забезпечення здатності до аналітичного підходу при обґрунтуванні прийнятих рішень та готовності застосовувати і розробляти нові підходи до вирішення задач дослідницького та/або інноваційного характеру і проблем професійної освіти;
- вироблення навичок стислого подання й аргументованого захисту власної точки зору;
- поглиблення та закріплення змісту професійного навчання на базі стандартів професійної освіти та розробка методичного забезпечення для реалізації освітнього процесу з дотриманням вимог безпеки життєдіяльності та на основі компетентнісного підходу;
- проведення самостійної навчально-виховної роботи у ЗП(ПТ)О аграрного профілю;
- набуття практичних навичок застосування різних методів науково-педагогічного дослідження: спостереження за навчально-виховною діяльністю викладача, здобувачів освіти, анкетування, вивчення документації ЗП(ПТ)О аграрного профілю тощо;
- збір емпіричних матеріалів для кваліфікаційної роботи за темою науково-педагогічного дослідження, аналіз та наукове обґрунтування результатів виконаного дослідження;
- виконання завершальних етапів наукового дослідження за темою кваліфікаційної роботи.

Проходження переддипломної практики сприяє формуванню:

компетентностей:

загальних:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 3. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності).

ЗК 6. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 7. Здатність до міжособистісної взаємодії.

фахових:

СК 1. Здатність застосовувати і розробляти нові підходи до вирішення задач дослідницького та/або інноваційного характеру і проблем професійної освіти.

СК 3. Здатність застосовувати і створювати нові освітні інструменти і технології та інтегрувати їх в освітнє середовище професійної освіти.

СК 4. Здатність аналізувати, прогнозувати, критично осмислювати проблеми у професійній освіті, приймати ефективні рішення щодо їх розв'язання.

СК 5. Здатність розробляти і реалізовувати проекти у професійній освіті, у тому числі міждисциплінарні, здійснювати їх інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення.

програмних результатів навчання:

РН 1. Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції сталого розвитку суспільства, освіти і методології наукового пізнання у сфері професійної освіти.

РН 2. Ефективно використовувати сучасні цифрові інструменти, інформаційні технології та ресурси у професійній, інноваційній та/або дослідницькій діяльності.

РН 3. Ефективно формувати комунікаційну стратегію, здійснювати ділову комунікацію і доносити зрозуміло і недвозначно свої думки та аргументи до фахівців та широкого загалу, вести професійну дискусію.

РН 4. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення і презентації результатів професійної діяльності, досліджень та проектів.

РН 5. Обирати оптимальну стратегію колективної діяльності, міжособистісного спілкування та взаємодії для реалізації комплексних проектів у професійній освіті та міждисциплінарних проектів з урахуванням етичних, правових, соціальних та економічних аспектів.

РН 8. Здійснювати у науковій та професійній літературі, базах даних, інших джерелах пошук необхідної інформації з професійної освіти і дотичних питань, систематизувати, аналізувати та оцінювати відповідну інформацію.

РН 9. Будувати і досліджувати моделі процесів у галузі професійної освіти.

2. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

2.1. Технологічна практика

Тема 1. Загальна характеристика підприємства.

Загальне ознайомлення з підприємством, напрямками виробничої діяльності та профілем діяльності. Виробнича структура, основні техніко-економічні показники та відділення підприємства, правила їх внутрішнього розпорядку. Вивчення організації роботи підприємства та його структурних підрозділів. Асортимент продукції. Техніка безпеки на виробництві.

Тема 2. Організація аграрного виробництва, основні технологічні процеси, технології та засоби механізації.

Загальна характеристика діяльності підприємства у сфері виробництва сільськогосподарської продукції. Напрямок виробничої діяльності.

Кількість виробничих підрозділів та організація їх роботи. Кількість рілних бригад. Загальна кількість спеціалістів. Склад машинно-тракторного парку (кількість тракторів, комбайнів автомобілів та іншої сільськогосподарської техніки по відповідним маркам). Показники використання тракторів, автомобілів, комбайнів. Енергоємність процесів та витрати електроенергії.

Аналіз основних технологічних механізованих операцій у рослинництві. Організація роботи машинних агрегатів та контроль якості. Проектування механізованих технологічних процесів, комплексів машин і машинного парку. Сучасні технології та засоби аграрного виробництва.

Організація технічного сервісу в господарстві. Схема виробничого процесу ремонту машин. Технологічні процеси та способи ремонту деталей в умовах ремонтної майстерні. Обладнання та пристосування для виконання ремонтно-обслуговуючих та відновлювальних робіт.

Техніка безпеки на виробництві. Організація охорони праці та безпеки життєдіяльності в господарстві, асигнування, облік і звітність, громадський контроль. Стан виробничого травматизму.

Тема 3. Організація переробки сільськогосподарської продукції, основні технологічні процеси, технології та обладнання.

Первинна переробка і зберігання сільськогосподарської продукції. Наявність цехів і технологічних ліній з переробки сільськогосподарської продукції. Машини та обладнання для переробки сільськогосподарської продукції, їх технологічні та технічні характеристики.

Сучасні технології виробництва та переробки продукції тваринництва у розрізі галузі. Технологія продукту, вимоги до його якості, апаратурно-технологічна схема виготовлення продукту.

Обсяги переробки та реалізації переробленої продукції. Економічна ефективність переробної галузі. Організація охорони праці та безпеки життєдіяльності.

Тема 4. Організація роботи харчових виробництв, основні технологічні процеси та обладнання.

Діяльність у сфері харчових технологій. Спеціалізація та виробнича структура. Лабораторії та інші підрозділи, пов'язані з аналізом сировини та готової продукції. Контроль якості виготовлення продукту. Основні виробничі показники за останні роки. Вивчення технології виробництва харчової продукції та порівняння її з інноваційними технологіями.

Основні ділянки / цехи / відділення, задіяні у виготовленні продукту. Технологія продукту. Вимоги до якості продукту. Апаратурно-технологічна схема виготовлення продукту/виробу. Рецептури. Технічне оснащення лінії / виробництва / цеху / відділення продукту. Наявність технічних можливостей для впровадження інноваційних технологій виробництва харчових продуктів.

Аналіз вітчизняного і закордонного обладнання з забезпечення технологічних процесів. Санітарний стан, організація охорони праці та безпека життєдіяльності.

Тема 5. Робота над індивідуальним навчально-дослідним завданням.

Апробація та провадження наукових досліджень в галузі спеціалізації, відповідно до змісту індивідуального навчально-дослідного завдання (визначається керівником практики від кафедри ПДАУ або за власною ініціативою здобувача за умови погодження з керівником практики).

Аналіз результатів та підведення підсумків практики. Оформлення і здача щоденника та звіту з практики керівнику від кафедри та підготовка до публічного захисту.

2.2. Педагогічна практика

Тема 1. Ознайомлення із специфікою функціонування ЗП(ПТ)О аграрного профілю та реалізацією освітнього процесу.

Загальне знайомство із закладом освіти, керівником від бази практики, викладачами-предметниками, класними керівниками, групою. Ознайомлення з правилами внутрішнього розпорядку закладу освіти, розкладом занять, режимом дня здобувачів освіти. Адаптація магістрантів до умов ЗП(ПТ)О в процесі вивчення освітнього середовища закладу, ознайомлення з обладнанням та навчально-методичним забезпеченням.

Тема 2 Особливості організації освітнього процесу.

Вивчення питань організації освітнього процесу в закладі освіти, основних напрямів його роботи. Ознайомлення зі змістом і формами навчальної документації (перелік навчально-виробничих робіт з професії (за профілем підготовки), плани виховних та позаурочних заходів, роботи гуртків тощо). Тематичне та поурочне планування роботи викладачів. Система роботи викладачів-предметників. Відвідування та обговорення занять здобувачів закріпленої групи з метою спостереження та вивчення колективу, усвідомлення застосованих педагогічних технологій та окремих

методик. Відвідування уроків досвідчених педагогів та аналіз їх педагогічного досвіду роботи. Налагодження конструктивної взаємодії з усіма учасниками освітнього процесу.

Тема 3. Реалізація здобувачем вищої освіти індивідуального плану роботи у ЗП(ПТ)О аграрного профілю.

Складання графіка проведення уроків і позакласних заходів та його узгодження з керівником практики від кафедри ПДАУ та ЗП(ПТ)О. Розробка планів-конспектів пробних та залікових уроків, відповідних дидактичних матеріалів. Проведення та аналіз пробних та залікового уроків. Участь у проведенні виховних, позаурочних заходів, гуртків, факультативів дослідницької роботи тощо та їх аналіз. Консультування здобувачів освіти під час навчання та їх методична підтримка. Участь у роботі педагогічних рад, методичних комісій, інструктивно-методичних нарадах.

Проведення майстер-класу з організації навчання на основі дистанційних технологій (платформи GOOGLE MEET, ZOOM, SKYPE, GOOGLE CLASSROOM, HANGOUTS тощо). Поточний самоаналіз власних дій (ведення щоденника видів діяльності, накопичення результатів виконаних завдань, їх аналіз). Консультації з керівниками від кафедри та бази практики.

Тема 4. Виконання професійних обов'язків педагогічного працівника у ЗП(ПТ)О.

Виконання професійних обов'язків педагогічного працівника на одній із посад ЗП(ПТ)О. Планування і реалізації різних форм освітнього процесу, у відповідності до завдань, вікових та індивідуальних особливостей здобувачів. Аналіз змісту навчального матеріалу у контексті останніх досягнень у галузях аграрного виробництва, переробки сільськогосподарської продукції та харчових технологій. Набуття досвіду оптимального поєднання і узгодження методів, засобів і форм навчання, прийняття самостійних рішень під час організації та супроводу освітнього процесу у закладах професійної освіти.

Тема 5. Аналіз результатів та підведення підсумків практики.

Самоаналіз і самооцінювання результатів виконання завдань педагогічної практики. Підведення підсумків практики. Аналіз та оцінювання керівником від бази практики досягнутих результатів навчання. Оформлення і здача звіту з педагогічної практики та щоденника практики керівнику від кафедри. Підготовка до публічного захисту.

2.3. Переддипломна практика

Тема 1. Загальна характеристика бази практики.

Організація освітнього процесу в закладі освіти, компоненти освітнього середовища ЗП(ПТ)О та досвід його сучасного проєктування. Вплив освітнього середовища на формування загальних та професійних компетентностей майбутніх фахівців.

Аналіз змісту документів, які регламентують освітній процес бази практики: положення про організацію освітнього процесу ЗП(ПТ)О,

календарно-тематичний план, програми дисциплін, плани виховних та позаурочних заходів, роботи гуртків, конспекти занять тощо. Ознайомлення з вимогами щодо навчально-методичного забезпечення дисциплін.

Тема 2. Вивчення стану проблеми та шляхів її вирішення відповідно до теми науково-педагогічного дослідження.

Визначення сучасного стану проблеми в контексті теми кваліфікаційної роботи (проведення анкетування, спостереження, опитування здобувачів закладів професійної освіти та педагогічних працівників) та обґрунтування потенційних напрямів їх вирішення.

Обґрунтування теоретичних положень для підвищення якості освітнього процесу в контексті теми кваліфікаційної роботи. Підготовка контрольно-вимірювальних матеріалів для оцінки знань студентів, навчально-методичних комплексів дисциплін із врахуванням теми кваліфікаційної роботи.

Відвідування занять досвідчених педагогів та їх аналіз відповідно завдань кваліфікаційної роботи. Проведення науково-дослідної роботи в межах виконання кваліфікаційної роботи.

Тема 3. Розробка навчально-методичних матеріалів та їх апробація.

Розроблення здобувачем навчально-методичних матеріалів для підвищення якості освітнього процесу в контексті теми кваліфікаційної роботи.

Апробація здобувачем навчально-методичних матеріалів для підвищення якості освітнього процесу. Проведення занять з предметів та їх аналіз. Консультації з керівниками від кафедри та бази практики.

Тема 4. Аналіз результатів та підведення підсумків практики.

Підведення підсумків практики. Обґрунтування доцільності застосування методичного апарату науково-педагогічного дослідження, аналіз та оцінювання отриманих результатів дослідження за темою кваліфікаційної роботи. Оформлення і здача щоденника та звіту з практики керівнику від кафедри та підготовка до публічного захисту.

3. ВИМОГИ ДО БАЗ ПРАКТИК

Практика студентів Полтавського державного аграрного університету (далі – Університету) проводиться на базах практики, які забезпечують виконання програм практики студентів освітньо-професійної програми «Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)» ступеня вищої освіти магістр спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізацією) 015.37 Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології.

Базами практики можуть бути суб'єкти господарювання, незалежно від їх організаційно-правової форми та форми власності, органи державної влади і місцевого самоврядування, об'єкти структурних підрозділів Університету, а також бази за межами України за умови забезпечення ними виконання у повному обсязі програм практики.

Виробничі та переддипломна практики проводяться на базах практики.

Підприємства (установи, організації тощо), що залучаються для проведення практики студентів, повинні відповідати наступним вимогам:

- наявність структурних підрозділів, напрям діяльності яких відповідає спеціальності та спеціалізації, за якою здійснюється підготовка студентів в Університеті;

- здатність забезпечити виконання програми практики;

- забезпечення кваліфікованого керівництва практикою студентів;

- забезпечення належних умов для проходження практики на виробництві з дотриманням правил і норм безпеки праці, виробничої санітарії відповідно до законодавства;

- надання студентам на час проходження практики можливості працювати на штатних посадах, робота на яких відповідає програмам практики (за згодою керівника підприємства (установи, організації тощо) та за наявності відповідних вакансій);

- надання студентам права користуватися документацією, необхідною для виконання програми практики, з урахуванням політики конфіденційності підприємства (установи, організації тощо);

- можливість наступного працевлаштування випускників Університету (на загальних підставах, за наявності вакансій).

З урахуванням особливостей підготовки студентів за освітньо-професійною програмою кафедри можуть встановлювати додаткові вимоги до баз практики, що відображаються у відповідній робочій програмі практики.

Для проведення практики кафедра формує та подає на узгодження керівнику виробничої практики навчального відділу перелік підприємств (організацій, установ тощо), які відповідають вимогам до баз практик. Даний перелік може доповнюватися підприємствами (організаціями, установами тощо), запропонованими студентами.

Укладання договорів про проведення практики студентів з підприємствами (організаціями, установами тощо) здійснюється за сприяння кафедри, не пізніше як за місяць до початку практики. Договори, укладені з базами практики, є юридичною підставою для проходження практики студентами. Строк дії договорів погоджується договірними сторонами.

Кафедра проводить розподіл студентів за базами практики не пізніше як за місяць до початку практики. Кафедра за поважних причин може ініціювати зміну бази практики.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИК

Організаційними заходами, що забезпечують підготовку та порядок проведення практики студентів освітньо-професійної програми «Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)» ступеня вищої освіти магістр спеціальності 015 Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології), є:

- розробка наскрізної і робочих програм практик;

- визначення баз практики;
- укладання договорів про проведення практики студентів між Університетом та підприємствами (установами, організаціями тощо);
- розподіл студентів за базами практик;
- підготовка для баз практики інформації про обсяги, зміст, період проведення практики студентами, потреби в обладнанні та матеріалах тощо;
- призначення керівників практик;
- складання індивідуальних завдань на практику;
- проведення настановних зборів студентам;
- підготовка звітної документації за результатами проведення практики;
- інші заходи.

Відповідальність за організацію та проведення практики покладається на ректора Університету. Загальну організацію практики та контроль за її проведенням в Університеті здійснює керівник виробничої практики навчального відділу, на інженерно-технологічному факультеті – декан, на кафедрах – завідувачі кафедр.

Функції організаторів, керівників та учасників практики визначаються Положенням про проведення практики студентів Полтавського державного аграрного університету.

Виробничі та переддипломна практики студентів проводяться у виробничих умовах в період, що забезпечує можливість виконання студентами всіх видів робіт згідно програм практики.

На початку практики керівник підприємства (установи, організації тощо) призначає керівника від бази практики, а також забезпечує проведення практикантам інструктажів з техніки безпеки, виробничої санітарії, охорони праці, правил пожежної безпеки, ознайомлення з правилами внутрішнього трудового розпорядку бази практики, порядком отримання документації та матеріалів. Керівником практики від бази практики повинен бути фахівець, який працює на постійній основі та може надати консультації з виробничих питань. Кількість студентів-практикантів, яка закріплюється за ним, не перевищує десяти осіб.

На студентів-практикантів, які проходять практику на підприємстві (установі, організації тощо), розповсюджується законодавство України про працю та правила внутрішнього трудового розпорядку підприємства (установи, організації тощо). За наявності вакантних місць та за відповідності змісту роботи програмі практики, вони можуть бути зараховані на штатну посаду.

Керівник виробничої / переддипломної практики від кафедри:

- розробляє методичне забезпечення практики студентів;
- забезпечує якість проходження практики студентами згідно з її програмою;
- розробляє та видає індивідуальні завдання студентам;
- контролює своєчасне прибуття студентів до баз практики;

- здійснює контроль за виконанням програми практики та термінами її проходження;
- проводить консультації, щодо опрацювання та узагальнення зібраного матеріалу;
- перевіряє щоденники (додаток А), звіти з практики (додаток Б) та оцінює результати її проходження студентами;
- подає на кафедру звіт керівника практики;
- здійснює виконання інших функцій, визначених законодавством та внутрішніми нормативно-правовими актами Університету.

Керівник практики від бази практики:

- здійснює безпосереднє керівництво практикою студентів-практикантів згідно з програмою практики;
- знайомить студентів-практикантів із правилами внутрішнього розпорядку та контролює їх дотримання;
- повідомляє керівнику практики від кафедри про порушення студентом-практикантом трудової дисципліни та внутрішнього розпорядку;
- контролює ведення щоденника, підготовку звіту студентом-практикантом;
- після закінчення практики складає відгук-характеристику на кожного студента-практиканта, де дає оцінку проходження практики.

Студенти, які проходять виробничу / переддипломну практику, зобов'язані:

- з'явитися на настановні збори з питань проходження практики та звітування за її результатами;
- пройти цільовий інструктаж з охорони праці;
- отримати документи для проходження практики;
- ознайомитися з програмою практики;
- отримати індивідуальні завдання у керівника практики від кафедри;
- своєчасно прибути на базу практики;
- дотримуватися правил охорони праці на підприємстві (в установі, організації тощо);
- виконувати завдання, передбачені програмою практики;
- підготувати звітну документацію з практики;
- своєчасно подати звіт з практики та захисти його перед комісією.

Основними організаційно-методичними документами, що регламентують діяльність студентів та керівників практики, є наскрізна програма практики та робоча програма практики.

Заходи, пов'язані з організацією практики студентів, визначаються наказом ректора Університету про проведення практики студентів. Він подається на підпис ректору не пізніше ніж за місяць до початку практики. Відповідальний за його підготовку декан інженерно-технологічного факультету.

5. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИК І ОЦІНЮВАННЯ ЇХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Після закінчення періоду практики студенти звітують про виконання програми практики. Форми звітності визначаються наскрізною та робочою програмами практики. До звітної документації відносяться щоденник практики, звіт з практики та інші.

Форма звітності студента за виробничу / переддипломну практику – це подання письмового звіту та щоденника практики.

У щоденнику практики студент у хронологічному порядку відображає зміст виконуваної ним роботи під час практики з коротким її аналізом. Щоденник практики обов'язково підписується керівниками практики.

Вимоги до структури та обсягу звіту з практики наводяться в робочій програмі практики та відповідно до єдиних вимог щодо оформлення текстових документів.

Звіт з практики захищається студентом перед комісією, яка призначена наказом ректора Університету.

Критерії оцінювання та схема нарахування балів з практики визначаються науково-педагогічними працівниками кафедри і вказуються у робочій програмі практики.

За підсумками виробничої / переддипломної практики проводиться семестровий контроль у формі диференційованого заліку. Диференційований залік з практики виставляється протягом перших двох теоретичних тижнів після її закінчення головою комісії із захисту звітів з практики.

Голова комісії підсумовує бали, нараховані керівником практики від кафедри та комісією із захисту звітів з практики.

Керівником практики від кафедри нарахування балів здійснюється на підставі: оцінки результатів проходження практики студентом, наданої у відгуку-характеристиці керівника практики від бази практики; оцінки якості оформлення і змістовності наповнення щоденника та звіту з практики; оцінки виконання інших матеріалів, передбачених робочою програмою практики.

Комісія із захисту звітів з практики нараховує бали за підсумками презентації студентом результатів проходження практики та відповідей на запитання членів комісії.

Підсумкові оцінки знань, умінь та навичок студентів, набутих на виробничій / переддипломній практиці, визначаються за 4-бальною та 100-бальною шкалою, оцінка ЄКТС (табл. 2).

Таблиця 2

Система оцінки знань

100-бальна шкала	Оцінка ЄКТС	4-бальна шкала
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35 – 59	FX	незадовільно
1 – 34	F	

Підсумки практики обговорюються на засіданнях кафедр, конференціях, круглих столах та інших заходах, а загальні підсумки – на вченій раді факультету та Університету.

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

_____ (вид і назва практики)

Студент _____ (прізвище, ім'я, по батькові)

Факультет (навчально-науковий інститут) _____ (назва факультету/ІНІ)

Освітньо-професійна програма _____ (назва освітньо-професійної програми)

Спеціальність _____ (код та найменування спеціальності)

Ступінь вищої освіти _____ (бакалавр / магістр)

_____ курс, _____ група

Форма навчання _____ (денна/ заочна)

Керівник практики від кафедри _____ (назва кафедри)

_____ (посада, прізвище, ім'я, по батькові керівника практики)

Керівник практики від підприємства (організації, установи, тощо)

_____ (посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Студент _____ (прізвище, ім'я, по батькові)

Прибув на підприємство (в організацію, установу тощо)
« ____ » _____ 20 ____ року

Наказом (розпорядженням) по підприємству (організації, установі тощо) від
« ____ » _____ 20 ____ року № ____ студент зарахований на посаду _____ (назва посади)

_____ (підпис) _____ (посада, прізвище та ініціал керівника підприємства, організації, установи тощо)

М.П.

Вибув з підприємства (організації, установи, тощо)
« ____ » _____ 20 ____ року

_____ (підпис) _____ (посада, прізвище та ініціал керівника підприємства, організації, установи тощо)

М.П.

Календарний графік проходження практики

№ з/п	Назви робіт	Тижні проходження практики						Відмітки про виконання
		1	2	3	4	5	6	
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Керівники практики:

від кафедри

_____ (підпис)

_____ (власне ім'я та прізвище)

від підприємства (організації, установи тощо)

_____ (підпис)

_____ (власне ім'я та прізвище)

М.П.

« ____ » _____ 20__ р.

Загальні відомості про базу практики

_____ (назва підприємства, організації, установи тощо)

П.І.П. керівника _____

Форма власності _____

Район _____

Область _____

Місто _____

Адреса _____

Телефон/факс _____

Характеристика бази практики

_____

_____

_____

_____

Висновок керівника практики від кафедри

Кількість балів _____
(цифрами)

Керівник практики від кафедри

_____
(підпис)

_____
(власне ім'я та прізвище)

Висновок комісії із захисту звітів з практики

Кількість балів _____
(цифрами)

Дата захисту звіту з практики « ____ » _____ 20__ року

Оцінка:

за 4-бальною шкалою _____
(словами)

за 100-бальною шкалою, оцінка ЄКТС _____
(цифрами і літерою)

Голова комісії із захисту звітів з практики

_____
(підпис)

_____
(власне ім'я та прізвище)

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет _____

Кафедра _____

ЗВІТз _____ практики
(виробничої, переддипломної)

(назва практики)

студента _____ курсу _____ групи СВО _____
(бакалавр / магістр)освітньо-професійної програми _____
(назва освітньо-професійної програми)спеціальності _____
(код та найменування спеціальності)_____
(прізвище, ім'я, по батькові студента)**База практики:**_____
(назва підприємства, установи, організації тощо)

(район, область)

Керівник практики від бази практики:_____
(посада, прізвище, ім'я, по батькові)**Керівник практики від кафедри:**_____
(посада, прізвище, ім'я, по батькові)Захист звіту відбувся _____
(дата)

Оцінка: за 4-бальною шкалою _____

за 100-бальною шкалою, оцінка ЄКТС _____

Члени комісії: _____
(прізвища та ініціали)

Полтава 20 _____